

Overzicht Engagement, uitsluitingen en Stemrecht

Inhoudsopgave

Engagement	2
Uitsluitingen	4
Uitgesloten landen	5
Stemrecht	6

Categorieën

Environmental		klimaatverandering, milieustandaarden
Social		mensenrechten, gezondheid, arbeidsstandaarden
Governance		corporate governance, bedrijfsethiek en sociaal bestuur
<ul style="list-style-type: none"> - Tabak producerende bedrijven; - Bedrijven die controversiële wapens produceren; - Bedrijven waarbij meer dan 50% van de omzet bestaat uit de productie van alcohol; - Sanctiewetgeving van de EU, VN en/of VS (OFAC)		worden op voorhand uitgesloten
SDG		VN ontwikkelingsdoelen 2030

NB. VGZ voert geen stille engagementtrajecten uit, omdat wij transparant zijn over al onze engagementtrajecten.

COÖPERATIE VGZ

Voorop in gezondheid en zorg.
Voor iedereen.

Engagement

Openstaand engagementproces	Categorie	Voortgang*	Toelichting
Volkswagen (2016)			De Stichting "Volkswagen Investor Settlement" heeft na uitgebreid beraad met de juridische adviseurs besloten om de Stichting te ontbinden aangezien er geen uitzicht is op een overeenkomst met Volkswagen binnen een redelijke termijn.
G4S (2018)			Het beleid en bewustzijn op arbeids- en mensenrechten is verbeterd in Zuid-Afrika en Israël.
Novartis (2018)			Novartis wordt beschuldigd van corruptie en omkoping in een aantal landen. Het laatste bekende voorval was in 2016. Om toekomstige gevallen te voorkomen zijn er door Novartis verschillende maatregelen getroffen. Zo is er een Chief Compliance en een Chief Ethics aangenomen en is het anti-omkoopbeleid verder aangescherpt. Ook de hoge prijzen voor medicijnen in Nederland blijven wij volgen. Novartis heeft het Franse bedrijf Advanced Accelerator Applications (AAA) overgenomen. Dit bedrijf produceert lutetium octreotate de ruwe grondstof voor het medicijn Lutathera. Na de overname heeft er echter vooralsnog geen grote prijsstijging van lutetium octreotate plaatsgevonden. Volgens Novartis zijn er nog andere partijen die deze grondstof produceren. VGZ heeft Novartis laten weten de prijsontwikkelingen van dit medicijn te blijven volgen.
Kraft Heinz Co. (2019)			Kraft Heinz heeft een slechte ATNI score behaald. Kraft Heinz is echter niet bereid om in dialoog te gaan met VGZ over deze slechte ATNI score.
Merck (2019)			In gesprek wegens dubieuze prijsstelling bepaalde medicijnen
Grupo Mexico S.A.B. de C.V. (2020)			In gesprek wegens schending arbeidsrechten
JBS SA (2020)			In gesprek wegens omkoping
Petro China Co Ltd (2020)			In gesprek wegens schending mensenrechten
Vale SA (2020)			In gesprek wegens schending milieustandaarden
Sector: Farmacie (2020)			VGZ heeft samen met een aantal beleggers en investeerders een statement ondertekend richting farmaceuten met de oproep om internationaal samen te werken bij de bestrijding van het Coronavirus.
MTN Group Ltd (2020)			In gesprek wegens schending milieustandaarden
Metallurgical Co. of China Ltd (2020)			In gesprek wegens schending milieustandaarden
Southern Copper Group Co. Ltd (2020)			In gesprek wegens schending arbeidsrechten
Zijin Mining Group Co. Ltd (2020)			In gesprek wegens schending mensenrechten
SK Holding Co. Ltd (2020)			In gesprek wegens schending mensenrechten
Ratch Group Public Co. Ltd (2020)			In gesprek wegens schending mensenrechten

Openstaand engagementproces	Categorie	Voortgang*	Toelichting
Pfizer en Sanofi (2020)			Door samen met andere verzekeraars het gesprek aan te gaan met Pfizer en Sanofi willen we ervoor zorgen dat de transparantie bij de totstandkoming van de prijsstelling van haar productportfolio en specifiek COVID-19 vaccins wordt vergroot. Daarnaast willen we inzicht in de wijze waarop het bestuur zorgdraagt voor toegankelijkheid en betaalbaarheid van de COVID-19 vaccins.
Swedbank (2020)			In gesprek wegen schending bedrijfsethiek
Norilsk (2020)			In gesprek wegens schending milieustandaarden

*Voortgang: Positieve verwachting Negatieve verwachting Neutrale verwachting

Uitsluitingen

Bedrijf		Reden uitsluiting
Airbus	✘	Productie van controversiële wapens
Altria	✘	Tabak producerend bedrijf
Anheuser Busch Inbev SA	✘	Omzet meer dan 50% afkomstig uit de productie van alcoholhoudende dranken
Babcock International	✘	Productie van controversiële wapens
Bacardi Ltd.	✘	Omzet meer dan 50% afkomstig uit de productie van alcoholhoudende dranken
Biogen	🇺🇸🇬🇧	Beleid ten aanzien van medicijnprijzen
British American Tobacco	✘	Tabak producerend bedrijf
Constellation Brands Inc.	✘	Omzet meer dan 50% afkomstig uit de productie van alcoholhoudende dranken
Diageo Plc	✘	Omzet meer dan 50% afkomstig uit de productie van alcoholhoudende dranken
General Dynamics corp	✘	Productie van controversiële wapens
Gilead	🇺🇸🇬🇧	Beleid ten aanzien van medicijnprijzen
Harris corporation	✘	Productie van controversiële wapens
Heineken	✘	Omzet meer dan 50% afkomstig uit de productie van alcoholhoudende dranken
Honeywell International	✘	Productie van controversiële wapens
Imperial Brands	✘	Tabak producerend bedrijf
Johnson & Johnson	🇺🇸🇬🇧	Aanpak incidenten productveiligheid
Lockheed Martin corp	✘	Productie van controversiële wapens
Oceaneering International	✘	Productie van controversiële wapens
Philip Morris international	✘	Tabak producerend bedrijf
Raytheon corp	✘	Productie van controversiële wapens
Safran	✘	Productie van controversiële wapens
Sberbank	✘	Sanctiewetgeving van VN, de EU en/of de VS (OFAC)
Shanghai Bairun Investment Holding	✘	Omzet meer dan 50% afkomstig uit de productie van alcoholhoudende dranken
The Boeing corp	✘	Productie van controversiële wapens
United Technologies Corp.	✘	Productie van controversiële wapens
VTB Bank	✘	Sanctiewetgeving van VN, de EU en/of de VS (OFAC)
Wells Fargo	🏦	Structurele Klantmisleiding

N.B. deze lijst beperkt zich tot de benchmarks waarin wordt belegd.
Kijk voor meer informatie over ons beleggingsbeleid op onze [website](#).

Uitgesloten landen

We beleggen niet in landen waarvoor specifieke beleggingsrestricties gelden, we volgens hierbij de Sanctiewetgeving van de Verenigde naties, de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika (OFAC).

De uitgesloten landen zijn:

- Afghanistan
- Burundi
- Centraal-Afrikaanse Republiek
- Democratische Republiek Congo
- Irak
- Jemen
- Libië
- Mali
- Myanmar
- Noord-Korea
- Soedan
- Somalië
- Syrië
- Zimbabwe
- Zuid-Soedan

Stemrecht 2020

Aantal vergaderingen waar is gestemd	27
Percentage van portefeuille	38,2%

	Totaal	Stemmen voor	Stemmen tegen	Stemonthoudingen
Totaal aantal voorstellen	490	403	15	72
Bestuursvoorstellen	441	366	14	61
Aandeelhoudersvoorstellen	49	37	1	11

Abbott Laboratories

VGZ heeft op de aandeelhoudersvergadering van Abbott Laboratories positief gestemd op vraagstukken die de governance verbeteren, zoals meer inzicht geven in de lobby activiteiten en het verhogen van de zeggenschap naar een meerderheid van stemmen.

ABBVIE

Voor het aandeelhoudersvoorstel gestemd dat verzoekt tot publicatie van een rapport dat de relatie tussen de beloningsregelingen van de leidinggevenden en de medicijnenprijzen inzichtelijk maakt.

Daarnaast hebben we gestemd voor voorstellen die de governance van Abbvie moeten verbeteren, door het verhogen van de transparantie over lobby activiteiten, het verzoek tot het implementeren van beleid voor een onafhankelijke bestuursvoorzitter en het meerderheidsstemmen te handhaven.

AMAZON

Gestemd voor het uitbrengen van een rapport dat de beloningsverschillen tussen gender/ras inzichtelijk maakt binnen Amazon. Ook voor rapportages gestemd die inzichtelijk zullen maken wat de milieu effecten van de bedrijfsactiviteiten en sociale gevolgen door voedselverspilling van de bedrijfsactiviteiten van Amazon zijn. Het onderzoeken en publiceren van daadwerkelijke en potentiële effecten voor de mens van producten uit de gehele supply chain die door Amazon en haar dochterondernemingen worden verkocht. Voor het aandeelhoudersvoorstel gestemd tot meer inzicht in de lobby activiteiten van Amazon en gestemd voor een onafhankelijke bestuursvoorzitter.

AMGEN INC

Voor het aandeelhoudersvoorstel gestemd waarbij de RvB wordt verzocht om beleid vast te stellen dat zorgdraagt voor een onafhankelijke bestuursvoorzitter van de RvB.

Apple

VGZ heeft op de aandeelhoudersvergadering positief gestemd op voorstellen die de transparantie rondom het beleid van vrijheid van meningsuiting, managementvergoedingen en duurzaamheid verhogen. Daarnaast heeft VGZ positief gestemd op een aandeelhoudersvoorstel om de toegang tot aandeelhoudersvergaderingen te verhogen.

Astrazeneca

VGZ is tegen het geven van politieke donaties door commerciële partijen, omdat hierdoor politieke processen beïnvloed kunnen worden. VGZ is tegen het verkorten van de notificatieperiode van een Algemene aandeelhouders Vergadering en VGZ is tegen het terugkopen van eigen verhandelbare aandelen omdat dit ten koste kan gaan van de lange termijn vooruitzichten van het bedrijf. En we hebben dus ook zodanig gestemd.

BP

VGZ is tegen het geven van politieke donaties door commerciële partijen, omdat hierdoor politieke processen beïnvloed kunnen worden.

VGZ is ook tegen het terugkopen van eigen verhandelbare aandelen door een bedrijf omdat dit ten koste kan gaan van de lange termijn vooruitzichten.

BRISTOL-MYERS SQUIBB COMPANY

Op het gebied van behoorlijk bestuur hebben we voor twee aandeelhoudersvoorstellen bij Bristol-Myers Squibb gestemd. De eerste was een onafhankelijke bestuursvoorzitter toe te voegen aan de Raad van Bestuur en dit beleid ook vast te leggen in de statuten, daarnaast de RvB verzocht om aandeelhouders de mogelijkheid te geven om al dan niet schriftelijk toestemming te verlenen tijdens een vergadering.

CVS HEALTH CORPORATION

Op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voorgestemd op onderwerpen die de governance verbeteren, zoals het verlagen van het minimale percentage aandelenkapitaal dat benodigd is om een aandeelhoudersvoorstel in te dienen en het toevoegen van een onafhankelijke bestuursvoorzitter aan de raad van bestuur.

ELI LILLY AND COMPANY

Ivm de verbetering van de governance positief op aandeelhoudersvoorstellen gestemd om een onafhankelijke bestuursvoorzitter toe te voegen aan de raad van bestuur, het teruggeven van bonussen bij wangedrag bestuurders, het opstellen van regels over het uitstellen van bonussen en tot meer transparantie van de (in) directe lobby activiteiten en uitgaven. Voor een aandeelhoudersvoorstel gestemd dat het bedrijf verzoekt tot het beoordelen van de effectiviteit van een Forced Swim Test (FST) en het rapporteren van deze bevindingen aan de aandeelhouders.

Voor het aandeelhoudersvoorstel gestemd dat verzoekt tot publicatie van een rapport dat de relatie tussen de beloningsregelingen van de leidinggevenden en de medicijnenprijzen inzichtelijk maakt.

Glaxosmithkline

Tegen het managementvoorstel van het bestuur van GSK gestemd om eigen verhandelbare aandelen terug te kopen, omdat dit ten koste gaat van de lange vooruitzichten van het bedrijf. Ook tegen het managementvoorstel gestemd die het bedrijf en haar dochterondernemingen de mogelijkheid biedt om politieke donaties te doen voor politieke organisaties en voor politieke uitgaven.

HSBC

VGZ is tegen het geven van politieke donaties door commerciële partijen, omdat hierdoor politieke processen beïnvloed kunnen worden. VGZ is ook tegen het terugkopen van eigen verhandelbare aandelen door een bedrijf omdat dit kan koste kan gaan van de lange termijn vooruitzichten van het bedrijf.

MERCK & CO

Voor het aandeelhoudersvoorstel gestemd dat aandeelhouders het recht geeft om schriftelijk toestemming te geven aan het management naast een aandeelhoudersvergadering. Voorgestemd dat de Raad van bestuur een rapport gaat opstellen dat inzicht geeft in de wijze waarop de belastingbesparingen worden uitgegeven.

Microsoft Corporation

Voor het aandeelhoudersvoorstel gestemd om de Raad van Bestuur van Microsoft aan te moedigen om onderzoek te doen naar het opnemen van vertegenwoordigers van het personeel in de raad van commissarissen.

Novo / Nordisk

VGZ staat voor transparantie en behoorlijk bestuur van medicijnfabrikanten. VGZ heeft op de aandeelhoudersvergadering positief gestemd op voorstellen die de transparantie verhogen van de verhouding tussen vergoedingen/salarissen tussen het management en haar medewerkers.

Pfizer

VGZ heeft op de aandeelhoudersvergadering positief gestemd op vraagstukken die de transparantie van lobby activiteiten verbeteren. Op het gebied van behoorlijk bestuur heeft VGZ voorgestemd op het aanstellen van een onafhankelijke voorzitter bij Pfizer. VGZ maakt zich sterk voor gendergelijkheid, daarom hebben we voor het aandeelhoudersvoorstel gestemd tot meer transparantie van de beloningsverschillen tussen mannen en vrouwen bij Pfizer.

Royal Dutch Shell

Voor het aandeelhoudersvoorstel gestemd waarbij aandeelhouders Shell gaan ondersteunen bij het opstellen en bereiken van doelstellingen die in lijn zijn met het Klimaatakkoord van Parijs om de opwarming van de aarde te beperken.